

न्याय परिषद् ऐन, २०४७

प्रमाणीकरण र प्रकाशन मिति

२०४७।१।२७

संशोधन गर्ने ऐन

१. न्याय परिषद् (पहिलो संशोधन) ऐन, २०५०	२०५०।७।४
२. अदालत व्यवस्थापन तथा न्याय प्रशासन सम्बन्धी केही नेपाल संशोधन गर्ने ऐन, २०५८	२०५९।५।२७
३. केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६३	२०६३।६।२८
४. गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६	२०६६।१०।७

२०४७ सालको ऐन नं. २७

न्याय परिषद्को अधिकार र कर्तव्य सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : न्याय परिषद्को अधिकार र कर्तव्य सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा १२९ बमोजिम मन्त्रिपरिषद्को सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सकोछ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “न्याय परिषद् ऐन, २०४७” रहेकोछ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा :** विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

*(क) “संविधान” भन्नाले नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ सम्मको पछि ।

७ यो ऐन संवत् २०६५ साल जेठ १५ गतेदेखि लागू भएका प्रशस्ती र अधिराज्य शब्द भित्रिएको ।

* गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित ।

- ॐ(ख) “परिषद्” भन्नाले संविधानको धारा ११३ बमोजिम गठन भएको न्याय परिषद् सम्झनु पर्छ ।
- (ग) “अध्यक्ष” भन्नाले परिषद्को अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “सदस्य” भन्नाले परिषद्को सदस्य सम्झनु पर्छ ।
- ॐ(ङ) “जाँचबुझ समिति” भन्नाले संविधानको धारा १०९ को उपधारा (१०) को खण्ड (ग) र धारा ११३ को उपधारा (५) बमोजिमको गठन हुने जाँचबुझ समिति सम्झनु पर्छ ।

३. **अभिलेख तयार गर्ने** : (१) परिषद्ले संविधान र अन्य कानूनबमोजिम विभिन्न तहको न्यायाधीशको पदमा नियुक्त हुन योग्यता पुग्ने व्यक्तिहरूको अभिलेख तयार गरी राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अभिलेख तयार गर्ने काममा सर्वोच्च अदालत, कानून न्याय मन्त्रालय, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय लगायत सम्बन्धित सबैले परिषद्लाई आवश्यक सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

(३) सर्वोच्च अदालत, पुनरावेदन अदालत र जिल्ला अदालतमा कार्यरत न्यायाधीशहरूको कार्य सम्पादन निरीक्षण प्रतिवेदन र सेवा सम्वन्धी अन्य विवरण, सम्बन्धित अदालत वा कार्यालयहरूबाट भिकाई उपदफा (१) बमोजिम तयार हुने अभिलेख साथ राख्नु पर्नेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम तयार हुने अभिलेख गोप्य हुनेछ र परिषद्को सचिवको जिम्मामा रहनेछ । सो अभिलेख परिषद्को आदेशले बाहेक अरू कसैलाई प्रकट गर्नु हुँदैन ।

ॐतर जाँचबुझ समितिलाई आवश्यक पर्ने अभिलेख उपलब्ध गराउन यस उपदफामा लेखिएको कुनै कुराले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

ॐ गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । ☐

ॐ गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । ☐

ॐ गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । ☐

४. नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि: (१) कुनै व्यक्तिलाई न्यायाधीशको पदमा नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्दा परिषद्ले देहायको कुराहरूको अतिरिक्त सिफारिस गर्नु पर्ने कारण र आधार समेत प्रष्ट रूपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ :

(क) संविधान र अन्य कानूनबमोजिम न्यायाधीशको पदमा नियुक्ति हुन योग्यता पुगेको ।

(ख) वरिष्ठता, अनुभव विषय वस्तुको ज्ञान, कार्यकुशलता, इमान्दारिता, निष्पक्षता र नैतिक आचरण इत्यादि कुराहरूको दृष्टिकोणबाट न्यायाधीशको पदमा नियुक्त गर्न उपयुक्त भएको ।

(२) परिषद्ले जिल्ला न्यायाधीशको पदमा बहाल रहेको कुनै व्यक्तिलाई पुनरावेदन अदालतको मुख्य न्यायाधीश वा न्यायाधीशको पदमा, पुनरावेदन अदालतको न्यायाधीशको पदमा बहाल रहेको कुनै व्यक्तिलाई पुनरावेदन अदालतको मुख्य न्यायाधीशको पदमा बहाल रहेको कुनै व्यक्तिलाई सर्वोच्च अदालतको न्यायाधीशको पदमा नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्दा उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रयोजनको लागि देहायको कुराहरूको समेत विचार गर्नु पर्नेछ :

(क) सर्वोच्च अदालत वा पुनरावेदन अदालतले आफ्ना मातहतका अदालतहरूको आवधिक वा आकस्मिक निरीक्षण गरी सर्वोच्च अदालतमा पेश गरेको प्रतिवेदनमा निजको सम्वन्धमा उल्लेख भएका कुराहरू,

(ख) निजको नोकरी विवरण र कार्य सम्पादन सम्वन्धी प्रतिवेदन, र

(ग) पुनरावेदन सुन्ने न्यायाधीशले निजको फैसला सम्वन्धमा कुनै टिप्पणी गरेको रहेछ भने सो टिप्पणीको व्यहोरा ।

(३) परिषद्ले नेपाल न्याय सेवाको कुनै अधिकृतलाई न्यायाधीशको पदमा नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्दा उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रयोजनको लागि निजको नोकरी विवरण र कार्य सम्पादन सम्वन्धी प्रतिवेदन उपर समेत विचार गर्नु पर्नेछ ।

(४) परिषद्ले न्यायाधीश वा नेपाल न्याय सेवाका अधिकृत बाहेक अन्य कुनै कानून व्यवसायी वा कानून वा न्यायको क्षेत्रमा काम गरेको व्यक्तिलाई न्यायाधीशको पदमा नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्दा उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि सम्वन्धित

व्यवसाय वा काममा निजको प्रतिष्ठा र निज प्रतिको जनभावना जस्ता कुराहरू र निजको अघिल्लो सेवा सम्बन्धी कुनै विवरण भए सो समेत विचार गर्नु पर्नेछ ।

♥४क. न्यायाधीशको कार्य क्षमता वा आचरण मूल्यांकन गर्ने आधार : (१) [॥]संविधानको धारा १०९ को उपधारा (१०) को प्रयोजनको लागि न्यायाधीशको कार्यक्षमता वा आचरणको मूल्यांकन गर्दा अन्य कुराहरूको अतिरिक्त उपदफा (२), (३) र (४) मा उल्लेख भएका कुराहरूमा समेत विचार गरी मूल्यांकन गरिनेछ ।

(२) देहायको अवस्थामा न्यायाधीशमा कार्य क्षमताको अभाव रहेको मानिनेछ :

- (क) कुनै उचित कारण बिना कानूनद्वारा निर्धारित समयभित्र मुद्दाको कारवाई वा निर्णय नगरेको,
- (ख) मुद्दामा एकै पटक गर्नु पर्ने वा गर्न सकिने आदेश वा निर्णयहरू एकै पटक नगरी वा अनावश्यक, असान्दर्भिक वा कानून प्रतिकूल कारवाई वा निर्णय गरी मुद्दालाई अनुचित किसिमबाट लम्ब्याएको,
- (ग) न्यायाधीशले मुद्दा मामिलाको कारवाई र निर्णय गर्ने सन्दर्भमा परिषद्ले तोकेको कामको मात्रा भन्दा धेरै कम मात्रामा कार्य सम्पादन गरेको,
- (घ) मुद्दाको कारवाई वा निर्णय गर्दा प्रयोग हुनै नसक्ने कानूनको प्रयोग गरी वा कानूनको स्पष्ट र असंदिग्ध व्याख्या वा अर्थलाई छोडेर बलपूर्वक अर्को व्याख्या वा अर्थ गरी सो कारवाई वा निर्णयमा अनुचित असर पुऱ्याएको,
- (ङ) एउटै कानुनी प्रश्नमा भिन्न भिन्न मुद्दामा भिन्न भिन्न राय कायम गरी कारवाही वा निर्णय गरेको,

तर पहिले कुनै मुद्दामा व्यक्त भएको आफ्नो राय त्रुटीपूर्ण छ भन्ने लागी त्यसको आधार र कारण उल्लेख गरी

♥ पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

॥ गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । □

न्यायाधीशले आफ्नो रायमा परिवर्तन गरेकोमा यो खण्ड लागू हुने छैन ।

- (च) कानूनबमोजिम मुलतबी राख्न नपर्ने मुद्दा मुलतबी राखी वा मुलतबी रहेको मुद्दा कानूनबमोजिम जगाउनु पर्नेमा नजगाई सो मुद्दाको कारवाही वा निर्णय अनावश्यक रूपमा ढिलो हुने अवस्था सृजना गराएको,
- (छ) काम वा कारण नजनाई तारिख तोकी अनावश्यक रूपमा मुद्दाका पक्षलाई अदालतमा उपस्थित गराउने गरेको वा कुनै उचित कारण बिना तोकिएको तारिखमा तोकिएको काम नगरी पन्छाउने गरेको,
- (ज) मुद्दामा प्रमाण बभने आदेश गर्दा मुद्दाका पक्षहरूको मुख मिलेको र मुख नमिली ठहर गर्नु पर्ने देखिएको तथ्य वा प्रश्नहरू के के हुन र कुन कुन प्रमाणहरू बभ्नु पर्ने देखिन्छन् भन्ने कुराहरू नखुलाई केवल प्रमाण बभ्ने भनि आदेश गरेको,
- (झ) सर्वोच्च अदालतबाट स्थापित नजीर वा प्रतिपादित कानुनी सिद्धान्तको प्रतिकूल निर्णय गरेको ।

तर उस्तै कानुनी प्रश्नमा भिन्न भिन्न मुद्दाहरूमा भिन्न भिन्न इजलासहरूबाट भिन्न भिन्न निर्णय वा व्याख्या भै सर्वोच्च अदालतद्वारा स्थापित नजीर वा प्रतिपादित कानुनी सिद्धान्तमा एकरूपता वा निश्चितता कायम भै नसकेकोमा यो खण्ड लागू हुनेछैन ।

(३) देहायको अवस्थामा न्यायाधीशले आफ्नो पदीय कर्तव्यको इमान्दारी पूर्वक पालन नगरेको मानिनेछ :

- (क) मुद्दालाई पन्छाउने, लम्ब्याउने वा अनुचित रूपमा प्रभावित गर्ने मनासायले उपदफा (२) को खण्ड (क) देखि (झ) सम्ममा उल्लेखित कुनै कुरा जानी जानी गरेको,

- (ख) कुनै उचित कारण बिना निर्धारित समयमा इजलासमा नबस्ने गरेको वा पर्याप्त समय हुँदा हुँदै पनि मुद्दाको सुनवाई नगरी पन्छाउने गरेको,
 - (ग) कुनै उचित कारण बिना कानूनद्वारा निर्धारित समय भित्र फैसला वा आदेश नलेखी ढिला सुस्ती गर्ने गरेको ।
 - (घ) बिदा दिने अधिकारीबाट बिदा स्वीकृत नगराई वा त्यस्तो अधिकारीसँग पूर्व अनुमति नलिई अदालतबाट अनुपस्थित हुने गरेको, वा
 - (ङ) माथिल्लो तहको अदालतले दिएको आदेश वा प्रशासकीय काम कुराको सम्बन्धमा प्रधान न्यायाधीश वा मुख्य न्यायाधीश वा अदालतको प्रशासन चलाउने न्यायाधीशले दिएको निर्देशनको पालना नगरेको वा गर्न आलटाल गरेको ।
- (४) देहायको अवस्थामा न्यायाधीशको आचरण खराब भएको मानिनेछ :
- (क) प्रचलित कानूनबमोजिम भ्रष्टाचार ठहरिने कुनै काम गरेमा,
 - (ख) लागू औषधको सेवन गर्ने गरेमा,
 - (ग) अदालतको समयमा मादक पदार्थको सेवन गर्ने गरेमा,
 - (घ) सार्वजनिक स्थल वा समारोहमा पदीय मर्यादा विपरीत अशिष्ट वा उच्छृंखल व्यवहार गर्ने गरेमा,
 - (ङ) राजनीतिमा भाग लिएमा,
- तर कानूनबमोजिम मताधिकारको प्रयोग गर्न कुनै बन्देज लगाएको मानिने छैन ।
- (च) राजनैतिक वा अन्य कुनै किसिमको अनुचित प्रभावमा परी कानूनबमोजिम गर्न नहुने कुनै कारवाही वा निर्णय गरेमा वा गर्नु पर्ने कुनै कारवाही वा निर्णय नगरेमा,
 - (छ) अदालतको सम्पत्ति वा आफूलाई प्राप्त कुनै सुविधाको जानी जानी दुरुपयोग गरेमा,

- (ज) इजलासमा बस्दा अदालतको मर्यादा भङ्ग हुने गरी पदीय अनुशासनको प्रतिकूल कुनै अशोभनिय आचरण गरेमा, वा
- (झ) नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी कसूर गरेमा ।

(५) उपदफा (२), (३) र (४) मा उल्लेखित अवस्थामा परिषद्ले सम्बन्धित न्यायाधीशलाई अवस्था अनुसार सचेत गराउन र निजले सो अनुरूप आफ्नो काम, कारवाई वा आचरणमा सुधार नगरेमा संविधान र यस ऐन अनुसार निज उपर कारवाई चलाउन सक्नेछ ।

तर खराब आचरणको अभियोगमा कारावही चलाउनको लागि यस उपदफा बमोजिम सचेत गराउन आवश्यक हुने छैन । परिषद्ले उचित र आवश्यक सम्भेमा त्यस्तो अभियोगमा संविधान र यस ऐन बमोजिम सोभै कारवाई चलाउन सक्नेछ ।

४.ख. मुख्य न्यायाधीशले निरीक्षण र मूल्यांकन प्रतिवेदन पठाउनु पर्ने : (१) पुनरावेदन अदालतको मुख्य न्यायाधीशले पुनरावेदन अदालत तथा जिल्ला अदालतका न्यायाधीशहरूको काम कारवाहीको सम्बन्धमा निरीक्षण गरी मूल्यांकन प्रतिवेदन तथा मातहत अदालतको न्यायिक गतिविधि समेतको जानकारी न्याय परिषद् सचिवालयमा पठाउनु पर्नेछ । यस्तो प्रतिवेदन अन्य कुराका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका कुराहरू उल्लेख हुनु पर्नेछ :

- (क) सम्बन्धित न्यायाधीशलाई खटाइएको स्थानमा रहेको वार्षिक रुजु हाजिरको विवरण,
- (ख) वर्षभरिमा सम्बन्धित अदालतमा रहेको मुद्दाको अनुपातमा न्यायाधीशले गरेको फैसला,
- (ग) सम्बन्धित न्यायाधीशले गरेको फैसला माथिल्लो अदालतबाट उल्टी भएकोमा सोको विवरण,
- (घ) अदालत व्यवस्थापन तथा सञ्चालन सम्बन्धी अन्य काम कारवाहीहरू ।

^४ अदालत व्यवस्थापन तथा न्याय प्रशासन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०५८ द्वारा थप ।

(२) परिषदले उपदफा (१) बमोजिम मुख्य न्यायाधीशको प्रतिवेदन समेतलाई न्यायाधीशको मूल्यांकन र कारवाहीको आधार बनाउनेछ ।

५. **प्रारम्भिक जाँचबुझ गराउनु सक्ने** : [▲](१) संविधान र यस ऐन बमोजिम कुनै न्यायाधीश उपर कारवाही चलाउने माग गरी कुनै उजुरी वा प्रतिवेदन परेमा वा त्यस्तो कारवाही चलाउने अवस्था विद्यमान भएको कुरा अन्य श्रोतबाट थाहा हुन आएमा [⌘]संविधानको धारा १०९ को उपधारा (१०) बमोजिम न्यायाधीश विरुद्ध लागेको त्यस्तो आरोपको जाँचबुझ गर्नको लागि जाँचबुझ समितिको गठन गर्नुभन्दा अघि आवश्यकतानुसार अध्यक्ष, सदस्य वा पुनरावेदन अदालतको न्यायाधीशद्वारा प्रारम्भिक जाँचबुझ गराउने गरी परिषदले अधिकार दिन सक्नेछ । त्यस्तो प्रारम्भिक जाँचबुझ गर्ने अध्यक्ष, सदस्य वा पुनरावेदन अदालतको न्यायाधीशले आफ्नो प्रतिवेदन परिषद् समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गरिने प्रारम्भिक जाँचबुझको काम साधारणतया गोप्य हुनेछ र प्रारम्भिक जाँचबुझ गर्ने व्यक्तिले आवश्यकतानुसार आरोप लागेको न्यायाधीश वा अन्य सम्बन्धित व्यक्तिसँग सोधपूछ गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको प्रारम्भिक जाँचबुझबाट न्यायाधीश विरुद्धको आरोप तथ्यहीन देखिएमा परिषदले त्यस्तो कारवाईलाई तामेलीमा राख्न सक्नेछ ।

६. **जाँचबुझ समितिको गठन** : (१) दफा ५ बमोजिम भएको प्रारम्भिक जाँचबुझबाट वा त्यस्तो जाँचबुझ नगराएको भए पनि परिषदले [⌘]संविधानको धारा १०९ को उपधारा (१०) बमोजिम कुनै न्यायाधीशको विरुद्ध लागेको आरोपमा जाँचबुझ समितिबाट जाँचबुझ गराउनु पर्ने देखेमा परिषदले जाँचबुझ समिति गठन गर्नेछ र त्यसको सूचना नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गर्नेछ ।

(२) जाँचबुझ समितिले नेपालभित्र जहाँसुकै आफ्नो मुकाम कायम गर्न सक्नेछ ।

(३) जाँचबुझ समितिको लागि आवश्यक पर्ने कर्मचारी र साधन सर्वोच्च अदालतले उपलब्ध गराउनेछ ।

(४) जाँचबुझ समितिको सचिवको काम परिषद्को सचिवले गर्नेछ ।

[▲] पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

[⌘] गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । □

[⌘] गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । □

तर जाँचबुझ समितिको सचिवको रूपमा काम गर्न परिषद्ले आवश्यकतानुसार नेपाल न्याय सेवाका कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई तोक्न सक्नेछ ।

७. **जाँचबुझ समितिको कार्यविधि र अधिकार :** (१) जाँचबुझ समितिले आरोप लागेको न्यायाधीशलाई सूचना दिने, सूचना तामेल गर्ने, बयान गराउने, साक्षी प्रमाण बुझ्ने सम्बन्धमा अदालतलाई भए सरहको अधिकार र आरोपको तहकिकात र अनुसन्धानको सम्बन्धमा ^{१६}भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ अन्तर्गतको अनुसन्धान अधिकारीलाई भएको अधिकारको समेत प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

(२) जाँचबुझ समितिले जाँचबुझको कार्य सम्पन्न गर्नको लागि आरोप लागेको न्यायाधीशको अतिरिक्त अरू जुनसुकै व्यक्तिलाई पनि आफू समक्ष उपस्थित गराई बझ्न सक्नेछ ।

(३) यस दफा अन्तर्गत हुने जाँचबुझको कारवाई गोप्य हुनेछ । जाँचबुझको कारवाही भएको ठाउँमा जाँचबुझ समितिले आरोप लागेको न्यायाधीश, कानून व्यवसायी तथा उजुरीबाट कारवाई चलेकोमा उजूरवाला वाहेक अरू कुनै व्यक्तिलाई उपस्थित हुने वा कारवाईमा भाग लिने अनुमति दिने छैन ।

(४) यस दफा अन्तर्गत जाँचबुझको सन्दर्भमा जारी भएको आदेशको अवहेलना गर्ने वा जाँचबुझको कारवाईमा बाधा पुऱ्याउने व्यक्तिलाई जाँचबुझ समितिले तीन हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय गर्न सक्नेछ ।

तर यस्तो काम जानाजान नभएको भन्ने विश्वास लाग्ने कारण देखाई माफी मागेमा जाँचबुझ समितिले निजलाई भएको सजाय माफ गर्न सक्नेछ ।

(५) जाँचबुझको कार्य समाप्त भएपछि जाँचबुझ समितिले आफ्नो राय सहित जाँचबुझको प्रतिवेदन परिषद्ले दिनु पर्नेछ र तत्सम्बन्धी सबै मिसिल र कागजात परिषद्को कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

८. **सफाइको मौका दिने :** (१) दफा ७ को उपदफा (५) बमोजिम पेश भएको जाँचबुझको प्रतिवेदन र मिसिल कागजातबाट आरोप लागेको न्यायाधीशलाई संविधान वा अन्य कानूनबमोजिम सजाय हुनु पर्ने देखिएमा परिषद्ले आरोप लागेको न्यायाधीशलाई कारण र आधार खोली स्पष्टीकरण प्रस्तुत गर्न मुनासिब समय दिई सूचना दिनु पर्नेछ । सो म्याद

^{१६} गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । □

भिन्न निजले कुनै स्पष्टीकरण पेश नगरेमा वा निजले पेश गरेको स्पष्टीकरण सन्तोषजनक नदेखिएमा ^{१०}परिषद्ले संविधानको धारा १०९ को उपधारा (१०) को खण्ड (ग) बमोजिम निर्णय गर्नेछ ।

(२) जाँचबुझको प्रतिवेदन वा आरोप लागेको न्यायाधीशले उपदफा (१) अन्तर्गत पेश गरेको स्पष्टीकरणबाट निज उपरको आरोप तथ्यहीन देखिएमा परिषद्ले निज उपरको कारवाहीलाई तामेलीमा राख्न सक्नेछ ।

९.

१०क. भ्रष्टाचारको अभियोगमा मुद्दा चलाउने अधिकारी : प्रचलित कानूनबमोजिम भ्रष्टाचार ठहर्ने कुनै अभियोग लगाएर कुनै न्यायाधीश उपर मुद्दा चलाउनु पर्ने भएमा परिषद्ले तोके अनुसार परिषद्को सचिव वा अन्य कुनै अधिकृतबाट सम्बन्धित पुनरावेदन अदालतमा उजुरी वा प्रतिवेदन पेश गरी मुद्दा चलाईनेछ । यस्तो मुद्दाको कारवाही गर्दा पुनरावेदन अदालतले शुरु अदालतको अधिकार प्रयोग गर्न र उपयुक्त कार्यविधि अपनाउन सक्नेछ ।

१०. मुद्दा दायर भएमा स्वतः निलम्बन हुने : (१) कुनै न्यायाधीश उपर खराब आचरणको आधारमा प्रचलित कानूनबमोजिम मुद्दा दायर गरिएमा मुद्दा दायर भएको मितिदेखि त्यस्तो न्यायाधीश आफ्नो पदबाट स्वतः निलम्बन भएको मानिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दायर भएको मुद्दामा त्यस्तो न्यायाधीशले सफाई पाएमा सफाई पाएको मितिबाट निजको निलम्बन स्वतः समाप्त हुनेछ ।

११. न्यायाधीशहरूको सरुवा तथा काज : (१) साधारणतया सुगम क्षेत्रको अदालतमा तीन वर्ष र दुर्गम क्षेत्रको अदालतमा दुई वर्षको कार्यकाल पूरा गरिसकेका न्यायाधीशलाई सरुवा गरिनेछ ।

(२) प्रधान न्यायाधीशले कुनै न्यायाधीशलाई एक अदालतबाट अर्को अदालतमा काज खटाउन सक्नेछ ।

^{१०} गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा संशोधित । □

○ गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा खारेज ।

♥ पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम कुनै न्यायाधीशलाई काजमा खटाईएकोमा प्रधान न्यायाधीशले त्यसको जानकारी तुरुन्त परिषद्लाई दिनु पर्नेछ ।

१२. परिषद्को कार्यालय : (१) परिषद्को एउटा छुट्टै कार्यालय हुनेछ र परिषद्को प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा एकजना सचिव रहनेछ ।

* (२) परिषद्को सचिवमा नेपाल न्याय सेवाको राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणीको अधिकृत रहनेछ ।

(३) ☒

१३. परिषद्को बैठक : (१) परिषद्को बैठक आवश्यकतानुसार अध्यक्षले तोके बमोजिम बस्नेछ ।

तर कुनै दुईजना सदस्यले संयुक्त रूपमा विषय सूची समेत समावेश गरी परिषद्को बैठक बोलाउन अध्यक्ष समक्ष लिखित अनुरोध गरेमा अध्यक्षले बैठक बोलाउनु पर्नेछ ।

(२) बैठकमा विचाराधीन प्रत्येक विषयको निर्णय बहुमतको आधारमा हुनेछ । मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णयात्मक मत दिन सक्नेछ ।

(३) सचिवले परिषद्को बैठक बस्ने मिति र त्यस्मा छलफल हुने विषय सूची सहितको सूचना साधारणतः अठ्चालीस घण्टा अगाडि सबै सदस्यहरूले पाउने गरी पठाउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको सूचना प्राप्त गर्ने सदस्यले सो बैठकका निमित्त निर्धारित विषय सूचीमा समावेश गरिएको विषयको अतिरिक्त अन्य कुनै विषयमा छलफल गराउन चाहेमा जुन विषयमा छलफल गर्न चाहेको हो सो को कारण सहितको सूचना बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा चौबीस घण्टा अगाडि सचिवलाई दिनु पर्नेछ ।

* केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६३ द्वारा संशोधित ।
 ☒ केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६३ द्वारा भिन्निएको ।

तर बैठकमा उपस्थित सबै सदस्यहरूका सहमतिले कुनै सदस्यले बैठकमा मौखिक प्रस्ताव राख्न र त्यस्तो प्रस्ताव उपर छलफल गरी निर्णय गर्न यस उपदफाले परिषद्लाई बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(५) अध्यक्ष लगायत अरू दुई जना सदस्यहरू उपस्थित भएमा परिषद्को बैठकको निमित्त गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(६) परिषद्ले गरेको निर्णयको अभिलेख सचिवले तयार गरी राख्नेछ र अध्यक्षको निर्देशनानुसार त्यस्को कार्यान्वयन गर्नेछ ।

नेपाल कानून आयोग